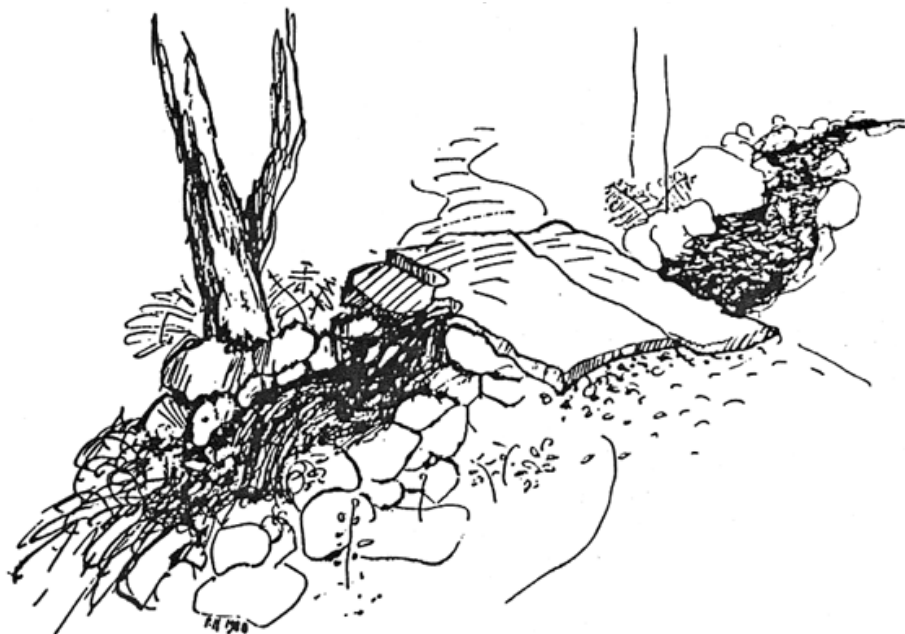

Gränsmöten vid Flabäck

Här vid den forna riksgränsen mellan Danmark och Sverige hölls tre viktiga gränsmöten åren 1591, 1601 och 1603. I de svenska och danska riksarkiven finns brev och inlagor, som visar hur underhand-lingarna bedrevs. De svenska ombuden bodde i Våmmedal (Kålleröd), de danska i Kungsbacka, under mötet 1591, och under de följande mötena i Vallda. Man skickade inlagor till varandra och förhandlingar fördes även muntligen på bron över den lilla Flabäcken.

Initiativtagare till mötet 12-17 augusti 1591 var svenskarna, som önskade danskt bistånd i Johan III:s krig mot Ryssland. Denna begäran avvisades av danskarna. Däremot enades man bl.a. om att bevara den hävd-vunna rätten för de båda rikenas invånare att besöka frimarknaderna i det andra landet.

Förhandlingarna vid mötena 9-18 februari 1601 och 9 februari - 6 april 1603 gällde främst förhållanden i Lappmarken och rätten till sköldemärket Tre kronor. Svenskarna klagade över många danska övergrepp i Lappmarken och över att danskarna på 1500-talet hade satt det svenska sköldemärket Tre kronor i sitt riksvapen. I dessa tvistefrågor kunde man inte enas, men man nådde resultat

i flera frågor, särskilt rörande ömsesidig handelsrätt och tullfrihet i grannlandet.

Huvudpersonerna - även om de inte var närvarande vid mötena - var hertig Karl (den blivande Karl IX) och Kristian IV av Danmark. Vid 1603 års möte uppehöll sig båda i närheten av mötesplatsen. Karl på Älvsborgs slott och Kristian på olika orter i Halland. Kristian IV hade avstyrkt den fredsgaranti svenskarna begärde, men hans självständiga riksråd avgav en förklaring om fredens obrottsliga upprätthållande. När Karl på Älvsborg nåddes av detta fredsbudskap, lät han anbefalla, att tacksägelse över Flabäcksmötets lyckliga utgång skulle hållas i alla svenska kyrkor.

Minnesstenen restes 1979 av Kålleröds Hembygds-gille i samarbete med Mölndals kommun. Stenen är en fördämningssten från kvarnarna, som låg längre upp (åt väster) i bäcken.

Gunnar Ahlberg: Gränsmöten vid Flabäck omkring år 1600 (Nordhallands Hembygds-förenings årsbok "Vår Bygd 1962".)